HalmstadBudet

Ett nyhetsbrev till Gamla Halmstads medlemmar Årg. 10 Nr 2/2014

Östra stranden - älskat badparadis

Under 1900-talets första decennier en bad– och rekreationsplats för Halmstadbor bosatta öster om Nissan och har till stor del fortsatt att vara det.

Sven Aremar skriver att Östra stranden inte gärna beträddes av de västra stadsdelarnas befolkning. Smålänningar anlände med Halmstad-Nässjö järnväg på söndagsförmiddagarna och återvände hem med sista tåget på kvällen. Inslaget av smålänningar är fortfarande stort, stugorna går ofta i arv från en generation till nästa. Den långgrunda stranden är idealisk för barnfamiljer. Under 1930-talet byggdes stugorna

fortsättning på nästa sida….

Välkommen till sommarföreläsning i S:t Olofs kapell

Händelser i Halmstad för 50 år sedan

1964 är ett händelserikt år i Halmstad. Miljön kring Stora torg förändras för alltid då rivningen av det östra kvarteret inleds och torget börjar grävas upp. Protesterna mot fördärvandet av de gamla stadsmiljöerna tar fart. En ung Halmstadbo vinner olympisk guldmedalj och staden jublar. Sorgen sänker sig senare tung då ett flygplan destinerat till Halmstad omdirigeras till Ängelholm och störtar där. The Beatles är populära men Halmstadungdomen tar Acker Bilk till sitt hjärta.

Foto: Christel Ek

Kom till S:t Olofs kapell i Tylösand måndagen den **16 juni kl. 18.30** och lyssna på Anders Bergenek som berättar om livet i vår hemstad 1964.

Avgift 100 kr som går till Kapellföreningen och även inkluderar fika efteråt ute på tunet.

Föranmälan till Gamla Halmstads kansli 035-21 40 40 senast den 13 juni.

Om det finns platser kvar går det också att köpa biljett direkt före föreläsningen.

i kvarteren Måsen, Knipan, Svanen, Viggen och Snäppan. Den första stadsplanen upprättades 1951 och då fanns på Östra stranden ca 90 villor, över 300 kolonistugor, ca 150 masonittält samt i dynområdet ca 600 badstugor. Under 1950-talet tillkom nästan 500 stugor inom Gatehus, Hästskon, Spoven och Tärnan. På 1960-talet anlades Hagöns campingplats.

Källa: GHÅ 1997: Östra Stranden.

Tulpanfestival

I år var Halmstad värd för evenemanget, med 100 000 lökar. Halmstadborna har kunnat rösta på tre olika lökblandningar. Sammanlagt 434 personer röstade och det vinnande bidraget döptes till Halmstads festivalmix. Blandningen innehöll tulpaner, narcisser, iris och kejsarkronor.
Foto: Christel Ek, Åke Hassbjer: (nederst till höger)

Vikingar låg bakom Bollklubben

Ett antal unga män som gillade fotboll bildade under storstrejkens år 1909 föreningen BK Wasa på Väster i Halmstad. De höll till på en ängsmark vid Karl XI:s väg och Stenvinkelsgatan.

Småningom blev det en fotbollsplan med målställningar som under säsongen blev tämligen barsliten av allt löpande och sparkande. Så uppstod Wasaplanen som den fick heta i folkmun. Andra gäng kom till platsen och 1913 tränade ett antal ynglingar från trakten där.

De kallade sin förening för Viking och de hade ambitioner att starta en ”riktig” förening. 1914 höll vikingarna ett möte på Hotell Lugnet som hade sina lokaler i övervåningen till nuvarande Nordbanken vid Stora torg i Halmstad.

Här kom man överens om att bilda en ny förening som gavs namnet Halmstad Bollklubb och dagens datum var den 7 februari. Redan den 6 mars 1914 beviljades nykomlingen inträde i Riksidrottsförbundet.

Fröet till en av Sveriges mest framgångsrika fotbollsföreningar var satt. I den första styrelsen var Axel Winberg ordförande, Ivar Ausell sekreterare, Hugo Andersson kassör och ledamöter var Axel Olsson och Karl Winberg.

Det kom att dröja innan klubben nådde den svenska fotbollseliten, allsvenskan.

Premiären stod den 30 juli 1933 – på den tiden spelades allsvenskan med start höst och avslutning på våren och inte med start på våren som numera sker. Inför 10 411 åskådare på Örjans vall spelade HBK, ”Klubben”, oavgjort 2-2 mot AIK. Den här säsongen spelades också första Halmstadderbyt i allsvenskan mot Halmia som gått upp året före, 0-0 blev resultatet.

Många derbyn skulle följa och ge ”Kvastar” och ”Rödtoppar” chans att skrika sig hesa på läktarna.

fortsättning på nästa sida…..

Vid denna tid på året är Halmstad en fantastiskt fin stad att bo i. Tulpanfestivalen jag skrev om i förra numret blev lyckad, den röda planteringen i färgskala med slottet, den nästan självlysande planteringen vid Sinnenas promenad och alla härliga rabatter i Norre Katts Park. Och blir det ruskväder kan man gå till Arenahallen och se på den unika Titanicutställningen. Man kan också gå till Örjans Vall och se allsvensk fotboll, även om årets säsong kunde börjat lite bättre. På väg dit kan man tänka på att HBK firar 100-årsjubileum i år, de första åren på 1900-talet var en tid då idrottandet började organisera sig i Halmstad och många föreningar startades. Ett annat 100-årsminne är att det är 100 år sedan första världskriget startade, den 28 juni 1914 sköts tronarvingen i Österike-Ungern Franz Ferdinand. Skall man skriva om 100-årsjubiléer så får man förlita sig på bevarade källor, det finns inga kvar som varit med och som kan berätta själva.

Ordföranden har ordet

Men tack vare att Gamla Halmstads Årsbok getts ut sedan 1924 finns den typen av muntliga berättelser bevarade, och idag är det en viktig ingrediens i Årsboken att ha med berättelser från dem som bor och verkar i Halmstad. Jag vet att många tycker det är intressant att läsa dem idag men dessa berättelser kommer också att växa i betydelse och i framtiden bli en viktig del av Halmstads historia.

Nu skall jag gå ut och ta en promenad på Västra Stranden och i Aleskogen, lyssna på fågelsång, känna doften av hägg och syren och njuta av den fina stad jag lever i där man kan känna att man är ute i naturen trots att man bara är några minuters promenad från Halmstad centrum.

Sven Johansson

Vårmötet

Sven Johansson, Ulf Andersson, Ingegerd Sahlström.

Sven Johansson, Ulf Andersson, Lennart Lundborg. Foto: Christel Ek

Föreningens vårmöte var i år förlagt till Figarosalen i Halmstads Teater, eftersom föredraget handlade om just Teatern som i år fyller 60 år. Redan 1918 motionerades det i Halmstads stadsfullmäktige om en utredning för att lösa stadens behov av en större teater. Inte förrän den 13 november 1954 stod Teatern klar, kombinerad med ett nytt Folkets Hus.

Ingegerd Sahlström har tillsammans med Ulf Andersson, Hans Cronheim, Jan Håkanson, Lennart Lundborg och Mats Virack dokumenterat Halmstads teaterhistoria i en bok, som Gamla Halmstad kommer att ge ut lagom till Teaterns 60-åriga födelsedag. Ingegerd Sahlström höll, sekunderad av teaterchefen Ulf Andersson, ett bejublat anförande om Teatern, kryddat med roliga anekdoter. Hon avslutade med att sjunga solo en sång ur en av Halmstadrevyerna på melodin ”Sakta vi gå genom stan…” Succé!

Genom åren har HBK tagit hem åtskilliga utmärkelser och medaljer. 1955 blev det stora silvret, andraplats i allsvenskan. På 1970-talet kom de första gulden, 1976 och 1979. År 1997 och 2000 blev det ytterligare två guld. 1995 vann klubben Svenska cupen. Bollklubben har även haft internationella framgångar. HBK ligger idag på en hedrande tiondeplats i den allsvenska maratontabellen där alla lag som spelat i allsvenskan finns med. Tabellen toppas av Malmö FF och nykomlingen i sällskapet är i år Falkenbergs FF.

Anders Aili

Välkommen till stadsvandringar - Fri entré

5/6 Halmstads historia som jag minns den-
en historisk vandring genom seklerna. Ciceron Johan Dahnberg, intendent Hallands Konstmuseum. Samling vid Norre Port.

12/6 Örjans vall i backspegeln- idrott, kulturhistoria och arkeologi runt landets vackraste arena. Ciceroner Egon Edström, Halmstads Idrottsmuseum och Fredrik Larsson, arkeolog Kulturmiljö Halland. Samling vid entrén till Örjans vall.

19/6 Längs Nissans strand.
Följ med på en promenad i stadsnära natur och hör lite om Folkparkens och Laxöns historia. Kanske dyker den vackra kungsfiskaren upp? Ciceron naturguide HG Karlsson. Samling vid Rotundan i Folkparken.

26/6 Söder i förändring.
Bostadsområdet Söderkaj byggs ut med nya bostäder och spännande mötesplatser. Och nya detaljplaner i området är under utarbetande. Följ med på en promenad längs Nissan och upplev utvecklingen på söder. Ciceron Maria Bergström, landskapsarkitekt Teknik- och fritidsförvaltningen Halmstad Kommun. Samling vid entrén till slottet.

3/7 Sex lögner och tre vita sanningar- vad är sant och vad är falskt? Gå med på en dramatiserad frågesport genom Halmstads historia. Tävla och vinn när vår galnaste stadsvandring går in på sitt tredje år. Ciceron Johan Dahnberg, intendent Hallands Konstmuseum och Peter Björk, Kvartersteatern. Samling vid Slottet.
Samarr. Halmstads Kvartersteater.

10/7 Spåren efter en stadsarkitekt – Svend och Hanne Bögh Andersen i Laholm. Ciceron fd journalisten Roland Andreasson och Britt-Marie Lennartsson, byggnadsantikvarie Kulturmiljö Halland. Samling vid Rådhuset på Stortorget i Laholm.

17/7 Norre Katts park förr och nu.
Ciceroner fd länsantikvarien Lennart Lundborg och fd trädgårdstekniker Runo Graveleij. Samling vid Norre Port.

24/7 Hamngatan – en dynamisk gatas historia.
Ciceron Anders Bergenek, Föreningen Gamla Halmstad. Samling nedanför bastionen Norre Katts park vid Nissan.

31/7 Halmstad – världens kulturhuvudstad. I en tid av förvirring samt låg kulturell och intellektuell nivå, har de styrande i Halmstad kallat in experthjälp – från den stora världen därute. Cult. dr. Benoit Di Marco (FR) kommer vid sin stadsvandring att redogöra för vad som krävs för att Halmstad skall bli den ledande kulturstaden på klotet. Samling vid Kafé Rotundan i Norre Katts park. Samarr. *Halmstads Internationella Gatuteaterfestival.*

7/8 Järnvägar och stationer i centrala Halmstad.
Ciceron järnvägsentusiast Peter Lundqvist. Samling framför centralstationen.

14/8 Den offentliga konsten i Halmstad –strategier och vård av ett publikt kulturarv. Ciceroner Karolina Peterson, chef konstenheten Halmstads kommun och Lovisa Nilsson, intendent för offentlig konst i Halmstads kommun. Samling vid Norre Port.

21/8 Galgbergets natur, kultur och historia – bland svampar, soldater och galgar. Följ med på en allsidig promenad på Galgberget. Ciceroner naturguide HG Karlsson och Anders Sträng, Garnisons- och Luftvärnsmuseet. Samling vid dansbanan på Friluftsmuseet Hallandsgården.

Flera stadsvandringar
Begränsat antal platser. Endast för köp via Turistbyrån i Halmstad, Fattighuset vid Lilla Torg.

Historievandring – lär känna stadens förflutna.
Hus, platser och människor från förr och nu i en spännande färd från stadens äldsta tid till idag.
Tisdagar 8/7 – 12/8 kl 18.30. Kostnad 70 kr/person.

Bomber och granater – om fästningsstaden Halmstad.
Familjevandring där vi letar rester och berättar om hur en dansk fästning plötsligt blev svensk.
Måndagar 7/7 – 4/8 kl 18.30. Kostnad 70 kr/vuxen, 30 kr/barn (upp till 15 år).

Halmstad slott inifrån och ut
24/5 kl 11, 12, 13, 14, 15 och 16. Kostnad 70 kr/person.
Obs! Begränsat antal platser. Endast förköp på Turistbyrån i Halmstad senast en timme innan starttid.

Vi hälsar nya medlemmar hjärtligt välkomna!

Borgman, Laila, Halmstad
Brost, Eleanor, Malmö
Grüneberger, Inger, Halmstad
Hamilton, Jan, Eldsberga
Jälmsjö, Maria, Halmstad
Marke, Ulla, Halmstad
Norling, Ann Katrin, Halmstad
Tyledal, Peter, Halmstad
Wramner, Hanna, Halmstad

Facebook

Om du är med på Facebook ber vi dig gå in och gilla Gamla Halmstads sida och sprid information om föreningen också till dina vänner.

Hemsidan

Titta gärna in på Gamla Halmstads hemsida. www.gamlahalmstad.se. Vår ambition är att ständigt uppdatera den så att innehållet fortlöpande förnyas.

HalmstadBudet är ett informationsblad för Föreningen Gamla Halmstads medlemmar.
© Föreningen Gamla Halmstad och respektive författare.
Med stöd av Kulturnämnden i Halmstad.
Layout: Christel Ek.

Tryck: Fototryck, Halmstad 2014.
FGH, Fredsgatan 5, 302 46 Hstd.Tel: 035-21 40 40.
Hemsida: www.gamlahalmstad.se
E-post: info@gamlahalmstad.se
Kansliet är öppet månd–fredag 9–14.